

KLÓPIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetni csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hi-
detések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap az állami részről s a nyilatkozó
személyek minden közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Hirdetések díja: 10 krajczár per sor
5 kr. — Nagyobb és többnapos hird-
tetések jutányosan eszközölhetők.

Bélyeg minden beiktatásnál 50 kr.

Nyiltár garment sora 20 kr.

B.-Gyarmat, július 3-án.

A kholera-bizottságok összeültek. A kholera közeledik. Franciaország egy jénvű városában, Toulonban kezdte meg öldöklő útját, s még nem tudjuk, hogy mely irányban fog ezen utat haladni? A tiviró sodronyok a rómületet egy nap alatt egész Európában széthordták. Az 1873-dik borzasztó év óta fennálló permanens bizottságok összeültek; előszedték a dohos aktákat és végzéseket, azoknak újabb életet adnak, hogy a kholera készületlenül ne találjon, s hogy annak ellenben a szükséges preventív óvintézkedések megtéteessenek.

A megyei egészségügyi bizottság, majd a kholera-bizottság is megkezdte tanácskozását július 1-én az alispán elnöksége alatt. A főorvos, kerületi orvosok és körorvosok hadi lábra állítatnak, hogy a tudományos csatát dicsőséggel megharcolják ezen rémes járvány ellen, mely hazánkban már egészen ismeretlen ellenség.

Hazánkban kétszeresen szükséges minden jó intézkedés; mert a continuousen alig állnak az egészségügyi viszonyok rosszabb lábon, mint nálunk.

Miután a kholera hála az égok urának még át nem hatolt, elmélkedjünk kisló egészségügyi viszonyainkról; elmélkedjünk főleg a kisderek halandóságáról.

A statistika évenként számokban mutatja ki, hogy mennyire elhanyagolják nálunk a gyermeknevelést. Megdöbbentő az a számárány, mely a magyar vidékeken a születés s halálozás közt párosul. Vannak vidékek, a

hol a gyermekek halandósága olyan nagy, hogy szomorú színbe borul a jövő képe.

A magyar faj szaporatlanságát azonosítjuk mi a gyermekhalandóság kérdéssel, midőn kimondjuk, hogy a magyar nép elhanyagolja a kisderek gondozását, fejlesztését s lelketlen könnyelműséggel veszi a gyermeknevelés igen is fontos kérdését.

Nem is kell messzire kalandoznunk példákért. Itt van megyénk két városa: B.-Gyarmat és Losoncz, itt van maga a megye.

A halandóság rovatában legmagasabb számárány jut a csecsemőkre, a kisderekre. A szegényebb szülők gyakran bűnös könnyelműséggel hanyagolják el az erő s testfejlesztés igényeit s megromlott légkörben, hitvány táplálékkal töltik földjük csemétéik életét. A járványos betegségek alatt is, mint megyénkben szomorú példák igazolják, hogy a járványos betegségben synylodókhoz egészséges kisdereket visznek, kik azután a szülők példátlan könnyelműsége folytán nem sokáig örvendezhetnek az életnek.

Körorvosaink azon panaszkodnak, hogy betegek túlnyomó része az apró-cseprő világból való. Sőt vannak, akik akárhany halálesetet táplálékhiányból eredeztetnek. Nem a szegénység, hanem a bűnös könnyelműség által megvont táplálkozás hiányát constatalják.

Azután legyen erős reményünk a jövőben s bízzunk rendületlenül abban a nemzetünkben, a melyet ilyen sánnya viszonyok között nevelnek!

Alig van módosabb község megyénkben, hol a gyermeknevelés igen fontos kérdését komolyan vennék s elgondolkodnának rajta,

hogy miként lehetne a gyermekhalandóság elszomorítóan emelkedő tüneteit mérsékelni, alábbzállítani.

Szinte meggyőződésé vált a népnél, hogy az apró-cseprő világból csak az maradjon meg, a ki kibírja az életet, a ki életelevení, életerős: a többi ugye munkára való, a ki sánnya, gyöngé, idétlen.

Az ilyen felfogás nagyon szomorú eredményekre vezet. Hiszen a kisdereknevelés kérdése a nemzetek létkérdése s erősen népes és virágzó nemzetek csak azok lehetnek, melyek kisdereikről a világ gondoskodik s törvény erejével öröködnék fölöttük.

A mi törvényeink csak azért vannak, hogy rá ne olvassuk a szülőre, a kire rá lehet bizonyítani, hogy bűnös hanyagság miatt vesztett el kisdereci élete.

Folytonosan kifakadunk a zsidófaj szaporasága ellen, mert a magunk sánnya létviszonyaink közt az ő óriási elágazásuk kiemelkedő ellentétül szolgáló adat.

És mégse tanuljuk meg a zsidótól a legkövetnivalóbb családi erényt: a kisdereknevelést. Akármilyen szegény legyen az a rongyszédő zsidó, ha nyolcz, tíz gyermeke van is, valamennyinek gondját viseli, akár csak a szemefényének. Nem sopánkodik titokban, hogy nyomoru életviszonyai közt a folyton emelkedő család folyton emelkedő gondokat ró vállaira, hanem megfeszített munkával s fokozódott kitatással növeli fel magzatait egész addig, míg saját szárnyaira bocsáthatja.

Nagyon csekély ott a kisderek halandósága, ép azért nagyon nagy az emelkedés s a szaporaság.

TÁRCZA.

D a l o k.

Holno-ból.

Oly szende, tiszta, szép vagy
Miként egy kis virág.
Fájdalom két szivemben
Ha csak nézek rád.

Ugy érzem, hogy kezemmel
Szép fűdet érintem:
Körve látom, tartom meg
Tiszán, szépen, szendén.

Saphir-ból.

Csillag ragyog szép szemében,
Csak számomra nincs ben fény;
Rózsá nyílik szíve haván,
Csak töltse az enyém;

Szende báj van ajka körül,
Haragos csak rám lehet;
Szeretet az egész lényem,
Ah csak engem nem szerel.

Myrza Schaffy-ból.

A rózsá édes illata
Elég, nem kell letépni;
S kít kielégít az illat,
Tövisét azt nem sérti.

Fordította: Palma.

A mi ágyunk.

(Egészségügyi tárcza.)

Dornblüth F. igen érdekesen elmélkedik arról: mindnek kell lenni az emberi nyughelynek, hogy az az egészség s kényelem igényeinek megfelelően.

Ha mi — ugymond — ágyunkat rendeltetéshez képest akarjuk berendezni, nem csupán nyughely, ha-

nem éji öltözék gyanánt is kell azt tekintenünk. A nap fáradaiban ellakadt ember ágyának puha és ruganyosnak kell lennie, nehogy az, a nyomás által toródottságot vagy éppen fájdalmat okozzon; eléggé szélesnek és hosszúnak, hogy tagjainkat kényünk kedvünk szerint elhelyezve, hajthassuk fejünket álmra s fekvésünkön is könnyűszerrel változtathassunk. Ágyunknak nem szabad egyenetlenség, hepcsupának, nagyon mélyedéseknek lennie, s sempedig nehéz takarót alkalmazunk, mely miunket a könnyed mozgásban gátolna, avagy testünket görbült helyzetbe kényszerítene s lélekzétvételünket is akadályozhatná.

E czélok megkövetelik, hogy nyughelyünk csak nem földszintes laposságú legyen, s e tekintetben legcélszerűbb a ruganyokkal vagy sodronyhálóval ellátott matrác. Csak a test felső részének szabad mérsékelt emelkedő magasságban nyugodni, a mint az részint a szokás, részint valamely bűnös szeri baj, többé kevésbé megkívánja. A fej meglehetősen kemény vámkoson vagy göngyön nyugodjék, mely eléggé vastag, hogy hanyat fekve a fej kissé a mellre hajoljon, mert ily módon a lélegzés zárt ajkkal szabadabb. Átalában a hanyatfekvés legajánlatosabb, mivel így könnyebben vehetünk lélegzetet; a fejlődés éveiben a hanyatfekvésnek tulajdonított hátrányok is inkább más körülményeknek, nevezetesen az ágyneműek túlságos melegségének stb. róható föl. Oldalfekvéskor a mell alsó része kevésbé lélegzhetik, mert minden lélekzétvételről a testsúly egy részét is emelni kell.

Ágyunknak, mint éji öltözéknek, a test melegségét együtt kell tartania, a nélkül, hogy e miatt fölhevüljön, avagy bőrünk felszínének párolgása akadályozva lenne. Minthogy — közmondás szerint — alvásakor a test kevesebb meleget fejt ki, mint ébrenlétkor, ennél fogva testi melegségünket is jobban együtt kell tartania ágyunknak, — midőn fenn va-

gyunk — az öltözéknek; tapasztalhatjuk ezt egyéb iránt is, ha valamely divánon leheveredünk; ilyenkor mérsékeltlen bővös szobában is be kell takaroznunk, holott ha fenn vagyunk, ugyanabban az öltözékben nem érezzük úgy a szoba hűvöségét. E körülménynek tulajdonítható az, hogy nem elégséges takaró alatt, vagy hideg ágyban önkénytelenül összevonjuk tagjainkat, mert olyankor a meleget kiadó testfelület összehúzódik. A test melegenek kifejlődése egyébiránt nagyon különböző és így azoz képest kell választanunk a takarót is. Jól táplálkozott körvér s bővérű embereknek több a saját testi melegük, mint a rosszul táplálkozó sovány s vérszegényeknek. A testnek bőr alatt lévő zsíros burka összetartja a test melegt. Élénk testmozgás mellett több meleg fejlődik ki, mint nyugodt életmódnál. Kís gyermekeknek nemcsak ezért alkalmazandó melegebb takaró, mert csekélyebb náluk a melegfejlődés, hanem mert a test nagyságához viszonylag több meleg párolog idők el; ép így öreg emberekre nézve is áll ez, csekélyebb melegképződésük miatt.

Túlságosan meleg ágyak akadályozzák a rendes anyagcseréhez szükséges gásközlökedést a bőrön át, az ugynevezett bőrlelést, helyesebben bőrszellőztetést. Gyakori izzadás megágyítja a bőrt s könnyen hűlést idéz elő. Gondos megfigyelés után meglehetősen állapítani, melyik test mily melegségű takarót igényel. Inkább kevésbé meleg takarót használjunk, semmint túlmelegot a helyett arról gondoskodva inkább, hogy elegendő testmozgást, a bőr ápolását s jó táplálkozást által lehetőleg fokozzuk testünk melegenek fejlődését. Szóval fődolog az, hogy testünknek az ágyban körülbelül 24—30 Celsius fokú melege legyen.

Derekaljúl különösen szalmát, lőszort, tollpohelyt, gyspjut vagy pamutot szoktak használni, melyeknek többé-kevésbé mindenike nyújthat bizonyos fokú ruga-

Megyünk össze orvosaihoz intézzük kérelmünket.

Ők tudják legjobban a legutóbbi viasznyokat megítélni a kisderek világában. Ismerik a törvény erejét, ismerik hanyatlásunk okait, ne engedjék tehát a gondatlan szülők bűneit büntetés nélkül, hanem teljesítsék orvosi kötelességeiken kívül hazafiúi kötelességüket is, midőn a bűnös könnyelműséggel vádolható szülőket a vádlottak padjára idézik.

A kholeráról.

Köztudomású dolog, hogy Franciaország „Toulon” nevű városában a cholera már majd két hét óta uralkodik, és, mint a hírlapokból tudjuk, már Marseille sőt Olaszországban is fordult elő cholera megbetegedés.

A mostani élénk és fejlett közlekedési eszközök és meleg évszak folytán, méltán feltehetjük, hogy hozánk is árcsap a rettegett betegség.

Tökéletes elszigetelés, mely egyedül óvhatna meg bennünket a járványtól, keresztülvihetlen. Időszerte tartom tehát, a cholera betegség természetéről, és gyógykezeléséről, az 1873-ik évi cholerajárvány alkalmával szerzett tapasztalataim nyomán szerény megfigyeléseimet közlöm.

Nem csódom a choleráról tudományosan értekezni, hanem a mennyire csak lehet, rövid, népszerű, szélesebb körök által is könnyen megérthető módon, fölvilágosítást nyújtani, egyrészt a betegség természetéről, másrészt pedig, miféle eljárást találtam én legeredményesebbnek, ezen kör leküzdésére.

Egy egész sora a megbetegedéseknek az ugynevezett infectionalis kórok úgy támadnak, hogy bizonyos apró, szabad szemmel nem látható, élő szerves lények — mikroorganizmusok, bacteriumok — részint légzés útján, részint pedig étkezés, vagy ivóvízben suspendálva, az ember szervezetébe hatolnak, a vérbe átmenve, ott hosszabb rövidebb ideig keringnek, míg valószínűleg szaporodván, és jobban és jobban kifejlődve, a szervezetet sajátos és gyakran veszélyes módon megbetegítik.

Ezen nemű megbetegedések közé tartozik a cholera is. Itt is, mint ezt Koch berlini tanár kétségtelen módon bebizonyította, apró görcsös lények, ugynevezett cholera bacilluskok hatolnak az ember szervezetébe és idézik elő azon kórt, melyet cholera-nak nevezünk.

Ennek lefolyása olyformán történik, hogy nemcsak a cholera mérge behatolása után, az illető egyén Diarrhoeát, többnyire sajátos, majdnem színtelen rizavízhez hasonló Diarrhoeát kap. Ezen diarrhoea néha 2-5 napig is tart, és csak ezután jelentkezik a viharos cholera tünetek, u. m. nagyfokú hányás, hasmenés és fájdalmas görcsök, különösen az alsó-

tagok izomzatában. Előfordul ugyan a leírától eltérő lefolyás is, de általában véve, azaz, a megbetegedések legnagyobb számában ez a rendszeres lefolyás. Megjegyzendő, hogy a cholera első, vagyis diarrhoicus stádiumában, az illető egyén kiütödé, tökéletes egészségesnek érzi magát, azaz: a szervek normális módon működnek. Ez igen fontos és lényeges körülmény, azért, mert nézetem szerint csak is ezen stádiumban vagyunk képesek sikerrel leküzdeni a bajt.

Ekkor ugyanis a szervek még rendszeren működnek, az organismus felszívódási képessége, assimilációja normális lévén, a bevett orvosi szerek is, akadálytalanul átmennek a vérbe, és az ott keringő cholera mérget neutralizálhatják, vagy annak hatását legalább is gyengíthetik. Magától értetődik, hogy oly szereket kell tehát alkalmaznunk, melyek, a nélkül, hogy az emberi szervezetnek ártanának, a benne felhalmozott mérget mégis lehetőleg ártalmatlanná tegyék.

Ily hatással csak is az ugynevezett antiseptikus szerek, u. m. carbol, salicylsav, tymol stb. bírnak.

En az 1873-iki cholera járvány alkalmával a carbolsavat alkalmaztam, s valóban meglepő, kedvező sikert tapasztaltam. Részint tehát ezen oknál fogva, részint pedig azért is, mivel a carbolsav igen illó, s így gyorsan hatja át az egész szervezetet, s gyorsan fejtheti ki hatását is, tartom még most is leginkább alkalmazandónak, annál is inkább, mivel mindekkorig, senki jobbat nem ajánlott.

Természetesen találom, hogy akkor, midőn a megbetegedett szervezetben már annyira elszaporodott a cholera mérge, hogy a szövetek már olyformán elváltoztak, hogy azokban a felszívódási képesség, s így az orvosi szerek assimilációja is csökken, az orvosi szerek is hatásukat vagy éppen nem, vagy csak igen kis mértékben fejthetik ki, s ezen stádiumban csak is oly betegek gyógyulhatnak fel, kiknél a mérgezés nem a legnagyobb fokú volt és a test ellenállási képessége egy maga is, vagy az orvosi szer segítségével együttvéve, elégséges a mérgezés leküzdésére.

Ismétlem tehát azon szerintem igen fontos, s eléggé nem hangsúlyozható véleményemet, hogy cholera járvány alkalmával, mindenki, ki diarrhoeában különösen a fentírt sajátos diarrhoeában szenved, azonnal alkalmazza az orvosi szereket, ne várja be a súlyosabb tüneteket, különben a legtöbb esetben későn jó a segítség.

Az 1873-iki cholera járvány alkalmával, különösen az 52. honvédszászlóalj megbetegedett honvédeinél tapasztaltam, hogy azok, kik a diarrhoea kezdetén, azonnal carbolsavval kezeltettek, többnyire súlyosabb megbetegedéstől meg lettek kímélve, közülök ugyan némelyek vagy hányást, vagy csupán csak görcsöket kaptak, a nélkül azonban, hogy életveszélyben forogtak volna. Valószínűleg vettem, hogy ezeknél a carbolsav a cholera mérget neutralizálta, annak mérgező hatását csökkentette.

nyos és levegős fekhelyet. A friss ugynevezett szup szalmának megrán nagymértékben mindkét tulajdonsága, csak az a baj, hogy csakhamar összenyomul, s ez, valamint a gyakori fölrázogatás által összetörmöldök s rossz szaga anyaggá válik. — tehát gyakran megújítandó. A hínár többesüri kifőzése által kilugvás után, megmenekül a fő szörri anyagaitól s gundördés folytán jobban megfelel céljának; de ezt is gyakran föl kell rázni s olykor a verőfényre is kitenni szükséges szellőzés végett.

Gundörített lőször, köztudomás szerint nagyon ruganyos, szellős és száraz fekhelyes nyújt, melynek általános használatát csak drágább volna nem engedni.

A pöhely derékalkak, ha nem nagyon vastagok, nem becsapódni való, mint ama derékalk és dunna-óriások, a minőket valaha őseink használtak tornyos nyoszolyáikban.

A mérsékelt vastagságú tollderékalkak puhák, szellősek, testhez idomulók s a meleget jól megtartják. Csak a lőször ágyneműk nem engednek magukba ologondó légáramlatot s szívják magukba a test kipárolgását, melynek szerves alkotórészeit inkább vissza tartják. Ezáltal azután légmentesekké válnak, izzadást idéznek elő s tartanak vissza, az alvókat egészen párázzal s gyakran ragályos anyagokkal véve körül.

Kis gyermekeknek és sovány öreg embereknek, a toll ágynemű elkerülhetlenül szükséges, míg ellenben erőteljes, egészséges embereknek, teljesen fölszerűtlen ifjúságnál, mint hevílt, eldobandó.

A sokáig használt tollaknak az a rossz tulajdonságuk van, hogy a húzamosabb ideig való használat által oly parányi részecskékre omlódnak szét, mikép bármily szöveten áthatolnak s a szobalevegőt kellemetlen és a légzőszervre ártalmas porral töltik be.

Hogy a derékalkat, nevezetesen a vékonyabb lőször madracot melegebbé tesszük, ha a szükség úgy kívánja, gyapot vagy pamut takarót terítünk a fölé, melynek az az előnye is megvan, hogy szellőtetés, porolás és a verőfényen való szikkasztás által vagy kimosás által mindég tiszta, fölfrissített anyaggal érintkezhet testünk. Hasonló célból angol módra hosszú, a lábfejjel nyúló flanel ingek használata szintén ajánlható.

Az ágynemű ruganyosságának emelése és annak mentől szellősebben tarthatása végett, legyen bár a fekhely akármilyen anyagból, mulhatatlanul szükséges, hogy az ágynemű ne nyugodjék kemény anyagon, például deszkákon, melyek a légáramlatot gátolják, hanem hevedereken vagy a kötélrácsozaton. Még jobb, mert szellősebb és ruganyosabb a sodronyhálózatú vagy szőlőruganyokkal ellátott madrac, melyet azonban drágasága miatt csak a kedvezőbb anyagi körülményeknek örvendő családok használhatnak.

A test betakarására legalkalmasabbak a gyapot paplónok; a lábakra melyek több meleget igényelnek különösen gyermekeknek és sovány, rosszul táplálkozó embereknek, vánkoss is teendő.

Míg a lábakat melegen tartani, s az ágyfától való érintkezéstől megóvni célszerű, a mennyiben ez is, mint a hideg lábak, és alvásra zavarólag hatnak, s gyakran a lábban a lábikrában is görcsöket idéznek elő, addig a gazdagabb vérkeringés által jobban átmelegedő fejet inkább hűvösebben kell tartani; minőlfogva a legalkalmasabb a jó keményen töltött lőszörvánkoss, mely az ágyat a fölhevüléstől és izzadástól megóvja.

A hűsén tartott ágy reggel az ébredéskor könnyedebb s nem érzünk kábultságot, mint olykor a tollvánkossok használata után. Csak kopaszfejeknek, kik

En a carbolsavat felszívóknál együttesen használom oldatban, azaz: 20 centigram carbolsavat 100 gramm folyadékban adagolom, s ebből 2 órákint 1 evőkanállal vételek, megjegyzem, hogy még nagy, sokkal nagyobb koncentrációban is lehet a carbolsavat adagolni a nélkül, hogy az emberi szervezetnek ártana.

A mi a cholera terjedését illeti, kétségtelen, hogy leginkább a cholera betegek ürülékei terjesztik a cholera mérget. Innét következik tehát az is, hogy azok fertőtlenítése pontos és lelkismeretes módon eszközöltesse. Ez legegyszerűbben olyformán történik, ha az ürülékek forró vízzel leöntetnek, azaz: elégettetnek, s hol ez nem alkalmazható, 5 % carbol oldatot ajánlok fertőtlenítő szornak. Igen célzzerű és ajánlatos továbbá, hogy cholera járvány idején minden család vagy egyén fertőtlenített Ciozet vagy edényt kizárólagosan használjon, ez által majdnem biztosan megóvhatja magát az ember a megbetegedéstől, s megőrizheti kedélye nyugalomát, mi szintén fontos.

Ismétlem, nem tudományos értekezést, hanem csak a mennyire szerény lehetőségek és tapasztalatomtól telik, csak rövid ismertetést, némi fölvilágosítást, s minden esetre a legjobb szándékból kifolyó tanácsot akartam a becses lapok olvasóinak nyújtani s a cholera morbus esetleges leküzdésére, az általam tapasztaltak nyomán némileg segídek. Azt hiszem, ezáltal nem vétettem az orvosok jelzása ellen: Primum, non nocere! Szívemből kívánom, hogy egy mint a múlt évben, az idén is vonuljon el a fürgeteg; és kímélje meg hazánkat!

DR. BOGDÁN MIHÁLY,
sz. a. honvéd ezredorvos.

A magyar nyelv tanítása től iskoláinkban. (Folytatás)

Midőn a korszakalkotó 1843-ki országgyűlés nagy-lelkű igazságesszeretettel törvénybe iktatta a törvényelőtti egyenlőséget, csak felig cselekedie volna a jót, ha nem gondoskodik vala egyszerűségről arról, hogy a haza minden polgára megértse azon nyelvet, melylyel velünk érintkeznie kell, t. i. a magyar nyelvet. Be kellett tehát hoznia a magyar nyelv kötelező tanítását. En már az eddigi lágymeleg eljárást is bűnnek tekintem a nem magyar ajkúak, különösen pedig től polgártársaink felreismerhetlen érdeke ellen.

Kimondani azt, hogy a tudományok mily fokú ismeretét követeljük a tudományok embereitől: az orvosól, mérnöktől, ügyvédtől, paptól, tanártól, tanítótól és másoktól; megállapítani a különféle hivatalok kvalifikációját s megkövetelni mindenkitől, hogy magyarul jól tudjon, — de éppen emiatt magyarrá tenni a felső és közép tudományos intézetek tananyagát, igen természetesnek kell találnunk; de nem kevésbé természetesnek kell vallanunk azt is, hogy azon népet, mely hivatala van gyermekeivel amas intézeteket benépesíteni, melytől a népnevelési törvény az elemi ismeret-

sappal parókat viselnek, ajánlható a hálósipka, különösen olyanoknál, kik olykor rheumatikus fejfájásba szenvednek.

Minden szövet, melyből ágyneműnk készül, magába vesz port, izzadmányt, fejkorpát s egyéb ragályt képező anyagokat, melyek az ágyneműk felrázása által többé-kevésbé újra leválnak ugyan, de nem tökéletesen. Fődolog annál fogva, hogy ágyneműinket napoként szellőztessük, gyakran kiporoltassuk, verőfényre kiterítsessük, csak ekkép felelve meg ágyunk az egészség követelményeinek.

Ágyszekrények, hálódívánok, melyekbe az ágyneműket mindjárt ruggal becsúszósztik, miasmák fészkeivé válnak, s mindenféle kór csiráját magokban rejtik. E bajnak csak úgy lehet elejét venni, ha az ágyneműk mindennap ki vannak téve a légáramlatnak, s így elmulasztatlanul szükséges, hogy az ágylővetésnél ajtók, ablakok tárva legyenek.

Hogy az ágyneműk a még tisztasághoz nem szokott gyermekek szennyeitől, vagy beteges emberek ártalmas kigöszlgetésitől megóvassuk, nagyon ajánlatosak az újabb időkben általán használt gummilepedők, mint a melyek semmiféle nedvességet át nem engednek. De mint hogy e lepedők vízhatlanok és így a kigöszlgetést akadályozzák, s az érintkező testen könnyen izzadást idéznek elő, szükséges a gummilepedők fölött többrétegű vászonlepedőt alkalmazni.

Mag a ágylővető kemény lából vagy vasból legyen s olajos festék vagy mázzal bevonva, hogy por és nedvesség ne vehesse be magát könnyen.

Mennyosztos ágyak, mint porfészek s a légáramlat akadályozói határozottan mellőzendők.

Ha a fennebb elmondottak figyelembevételével rendeztük be fekhelyünket, üdítő kellemes lesz alvunk s az éji nyugalom után mindig vidám kedéllyel foghatunk napi dolgainkhoz, atökövül nem oly könnyen szorultunk a kákonnyhára: patikára.

teknek egy bizonyos mennyiségét szintén megköveteli, — első helyen megtanultuk magyarul is.

Nem egyértelmű ez az anyanyelv, a nemzetiség kiirtásával. A család szentélyébe bolygókinteni, annak nyelvét, más emberek jogait, nem értő szokásait korlátozni, az államnak sem engedheti meg a minden jogok felett álló egyéni szabadság; bármely vallásfelekezeti istentiszteleti nyelvének meghatározása, a vallás lelkiismereti szabadság körébe tartozik; de az iskola nemcsak a családnak nevelő tagokat, hanem legalább is ugyanoly mértékben polgárokat nevel a hazának, — gondoskodnia kell tehát annak arról, hogy mindeikkel megértethesse magát, a mi ismét csak magyarul történhetik meg.

Vannak az egyháznak is ügyei, melyekről fogva mint magyar egyházak a magyar állammal szoros összeköttetésben állanak. Ilyenek, hogy egyebeket ne említsék, az anyakönyvek és az egyházi közgyűlések, melyek érvényüket és erejüket végelemezésben mégis az államtól kölcsönözik. Hogy ezek az állam nyelvén, tehát magyarul vezethessék, nemcsak az önmagában erőltetett egyház érdeke, hanem a legfőbb felügyeleti jog is követeli. Amde ugyanezen ügyek felelő a nép millióinál is érdekeltebbnek, sőt annak közvetlen ellenőrzése alatt állanak, miért is szükséges, hogy azoknak nem fordítását, hanem eredeti szövegét érthesse meg a nép.

Nagy tisztelője vagyok az egyházak autonómiájának, — valamint a szülők gyermekeik nevelésére vonatkozó természetes jogainak; de, hogy ennek cséje alatt port hintsenek a magyar állam szemeibe, különösen pedig, hogy a nép vezetői, papjai, tanítói a szesz értelmisége annak elvitathatatlan érdekeit sérték meg áltál, hogy az elemi iskolában nem kellő mértékben tanítják a magyar nyelvet; — hogy a szülői jogokra való hivatkozással a demokratikus alkotmány jótéteményeiben részesülni akaró s arra teljesen jogosult tót nép még ezután is egész nemzedékeken keresztül nélkülözni legyen kénytelen a magyar nyelv ismeretét, — mely fogyatkozásukért a szülőkkel együtt úgy az iskola fentartók, mint az állam lesz a jövő előtt felelős, — azt sem a nemzetiségek iránti türelemmel, sem az állam céljaival megengedőnek, vagy abból eredőnek nem tartom.

Világért sem álltam vagy követelem, hogy ha szám minden népei talán egy emberélet ideje alatt nyelvben és értelemben tökéletes magyarokká legyenek, — mert azt teljesen lehetetlennek is tartom; lehetők tartom azonban azt, hogy a tót nép gyermekei a kötelezett 9 évi tanfolyam alatt magyarul beszéljen és érteni megtanuljanak s hogy a magyar hazáért jó értelemben velünk magyarokkal egyenlők legyenek. Ha ezt elértük, — hogy pedig elérjük, csupán a nemzet erőjétől függ, — a többi bátran s nyugodtan rábízhatjuk a magyar nemzet gondjára, mely megfogja tudni cselekedni, hogy miként alkotmányban úgy nemzetiségben is legyen a magyar haza egy akol és egy pásztor.

A célzottnál hosszabba nyult értekezésem befejezetül bátor leszek még a magyar nyelv tanításának módjáról s fokozatairól szólni. HOLLES DÁNÓ.
(Folyt. köv.)

Nóti n es, 1884. július 2-án.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Mint hogy én, minden törvényes szabadságot, és így a szólás- és sajtószabadságot is komolyan veszem, azért önmagam, s igen tisztelt bizottsági tagtársaim iránt vélemény- és pártkülönbség nélkül, tartozó kötelességemnek vélek eleget tenni, midőn becses lapjának 1884-ik évi június 29-iki 26-ik számában megjelent, s a f. é. június 26-iki megyei bizottsági közgyűlésre vonatkozó szellemes tudósítását, a nekem tulajdonított igénytelen felszólalást illetőleg, a következő, nem lényegtelen részletekkel kiegészíteni bátorodom s a végből becses lapjában jelen soraim számára kevés helyet teljes tisztelettel kérek.

Ugyanis: Én, az említett megyei bizottsági közgyűlésben, az állandó választmánynak a t. Wladár Viktor féle beadvány vagy indítvány elintézésére vonatkozó határozati javaslatának tárgyalásakor, a szólás során, lényegileg azt mondottam, miszerint kétséget nem szenved, s e pontra nézve mindnyájan egyetértünk, hogy valamint a megyei tisztviselők megválasztásának, úgy végleges áthelyezésének, vagy járásuk feloszerelésének joga is, a megyei bizottsági közgyűlés alapjogaiból tartozik. A felforgó esetben azonban, én ezen alapjogot megsértve nem látom; mert a t. megyei alispán ur a tárgy intézkedését, a folyó évi tavaszi közgyűlés feltétlenül jóváhagyván s helyeselve, ezáltal ezen ügy végleges elintéztét nyert, s az eljáró alispán ur minden további felelősség alul felmentetett.

Megjegyzém továbbá, miszerint, a megyei állandó választmány a tárgy határozati javaslatához azért

sem járulhatok szavazatommal, mert véleményem szerint ezen határozati javaslat implicita bizalmatlansági szavazatot foglal magában, én pedig úgy a megye t. alispánja, valamint m. t. főispánja iránt bizalommal viseltettem.

Ez volt felszólalásom alap gondolata, s ha úgy tetszik logikája, melyről bármiféle személyes polemia vagy gyanúsítás távol állott, miként ezt válaszul és megnyugtatóul, az előadásom közben történt közbeszólásra, teljes őszinteséggel kinyilatkoztatni szerencsém volt.

Ezek után a t. szerkesztő ur, a becses lapjai igen tisztelt olvasó közönségének pártatlan ítéletére bízom azon kérdés eldöntését, vajjon a „Nógrádi Lapok” kérdéses tudósításának azon jelzése, miszerint „a befejezett s közgyűlésileg jóváhagyott tényekkel szemben a felmerült indítvány, (t. i. t. Wladár Viktor ur ismeretes indítványa,) kényes kérdéssé vált, és az óvatossan került bizalmatlanság jellegét ölté magára, főleg akkor, midőn ezt Majer Károly nem akarva fellobentette”, továbbá azon reám vonatkozó laconikus megjegyzése, mely szerint „Majer Károly élesen kikel a választmány javaslata ellen,” mennyire szükségesli és türi meg a jelen sorokban foglalt felvilágosító kiegészítést?

Egyébiránt fogadja tisztelt szerkesztő ur, tisztelettel teljes érzelmeim nyilvánítását, melylyel vagyok, a t. szerkesztő urnak, alázatos szolgálja

MAJER KÁROLY,
nógrádmegyei bizottsági tag.

Miért drága a n.-kürtösi kőszén?

Tekintetes szerkesztő ur! A balassa-gyarmati-zólyomi megyei út, bála Istennek oly állapotban van, hogy azon télen, nyáron át, minden felakadás nélkül járni és szállítani lehet.

A bányaut azonban mely 1250 öl hosszúságban a megyei útról Kis és Nagy Kürtös között a n.-kürtösi közönséghányához ágazik, huzamosabb esőzés után, sokszor teljesen járhatatlan, hogy azonban a közszállítást megfelelően és minél olcsóbban történjék: elhatároztam, hogy habár nagyobb költséggel is, két év alatt kiépítem. A földmunkákat be is fejeztettem. Ezen munkálatnak értelme és haszna azonban csak akkor lesz, ha az ut legalább kavicsosul vastagon kiborítatik. Az isteni gondviselés meg is áldott az uthoz jó közeli kavicsot, mert ez a n.-kürtösi patakban bőven van. Hogy ezen kavicsot a bányautra hordhassam, felkértem tavál már megboldogult Trnovszky Lajos urat, engedjen, illetve adjon el nekem ezen, a rét szélén hasznavehetlen pallagoniából 10 □ öl területet, hogy a kavicsot utat nyerhessek, kifizván neki 1 □ öltől 1 frtot, vagy ha használatvesztésembe engedné át, azon esetben 4 frt évi hasznóbért. Várakozásomon kívül a hasznavehetetlen kis területet megtagadta.

Azon reményben, hogy a megboldogulnak neje Trnovszky Apollónia asszony talán hajlandóbb lesz kérésomat teljesíteni, s napokban személyesen felkerestem s megkértem fenti 10 □ ölnek vagy örök áron való eladására, vagy ideiglenes használatának átengedésére. Ő azonban ezt categorico megtagadta s engem durván visszautasított.

Ezzáltal akadályozva van a megyei út további kiépítése s én az őszi s téli netaláni rossz időkben, noha több ezer mássa kőszén készleten van, nem teljesíthetem a t. ez. közönségnek kívánságát, s olcsó kőszénem nem szállíthatok, mert előre tudom, hogy a fuvar drága lesz. Ez pedig kikerülhetővé volt volna, ha egy asszonynak az indolentiája ezt nem akadályozná.

Ezeket kötelességemnek tartottam a t. ez. közönségnek tudomására hozni, hogy tudja meg azt, mikor nál fogva kénytelen több ezakat nagy fuvarbérre csak egy télen át kidodni? Tehát 10 □ öl pallagonia föld megtagadása miatt drága a n.-kürtösi kőszén.

Teljes tisztelettel maradtam alázatos szolgálja.

MESSA ANDRÁS,
közönséghánya tulajdonos.

H i r e k.

Gr. Degenfeld Lajosné szül. Dessewffy Nona ur hölgy 6 méltósága, a ki a művészet iránt oly sok jelet adta nemcsak gondolkodásának, s a ki a művészet pártolásában főuraink között a legelső helyen tündöklik, a b.-gyarmati női dalkör által, mint tudjuk, elnökölt megválasztatott. A grófné ezen bizalomnak engedett, levelében megköszöntö a kitüntetést, tudatá azon elhatározását, mely szerint az elnöki tisztséget elfogadja, egyszere mind 50 frttal az egyet alapító tagjainak is beállott. A női dalkör összes tagjai nagy örömmel fogadták a grófné elhatározását.

Hymen. Kossuth Gyula ur a napokban vezette oltárhoz Szakall Boriska kisasszonyt, Szakall

Ferencz országgyűlési képviselő kedves és szép leányát. Az esküvő fényesen ment végbe megyénk eme kitűnő családjának p. keresztúri kastélyában. — Kovács Mariánka kisasszonynak a s. társai érdemes várm. bíró ur a megyebizottsági tag szerezteleméltő hányának esküvője Bucsegh Alajos varbóci (Gömör) körjegyzővel június 17-én ment végbe. (L. V.)

Dapay Vilmos kir. táblabíró legközelebb 6 felvége által nyugdíjba helyeztetett, és azok évi szolgálataért elismerésben részesített. Mintán Dapay Vilmos ur, nógrádmegyei hírtokos volt, az volna a méltányos dolog, hogy megürült helyét megyénk valamelyik jeles fia foglalja el. Ez a kívánság nemcsak méltányos, de jogos is; mert hiszen megyénk mai igen csekély számban vannak képviselve a magasabb központi kormányhivataloknál.

A b.-gyarmati népkör, mely az itteni polgárgá önművelődésére és szórakozására nagyon is szükséges és hasznos intézménynek bizonyult, a múlt vasárnap június hó 29-én tartotta rendes évi közgyűlést. Azért ily későn, mert új alapszabályokat alkotván, ezen alapszabályok, melyek szerint az újabb alakulás és tisztviselők választása keresztülvendő volt, csak legközelebb érkeztek le megerősítve a nm. belügyminisztériumtól. Ez alapszabályok szerint a tisztviselők 3 évre választattak meg, és pedig először: Reményfy József, igazgatóul: Horváth Danó, ügyészül: Milovan János, jegyzőül Jaulusz Ferencz, könyvtárnokul: Kemény Gábor, pénztárnokul: Kommerell Gyula, gazdálul: Fröhlich Vilmos, ezenkívül pedig választmányi tagokul: Elbeniczky Flór, Hudecz Zsigmond, Vannay Ignác, Barinusz Mihály, Dr. Feledy Ferencz, Ticsinaky József, ifj. Sulez Lajos, Kohn Henrik, Zelenka János, Markovics Ödön, Irainecz József, Manóssy Alajos, Brett Mór és Elfer Ede urak. A számadás szerint az egyetnek 1883-ik évi bevétele volt 1550 frt, kiadása 1440 frt, s így az 1884-dik évre áthozott 110 frt. Az 1884. évi szükséglet 1460 frtra előirányoztatott.

Az ev. megyei esperesség ez évi közgyűlését B-Gyarmaton fogja tartani július 8 és 9-ik napján. Mint halljuk, ez alkalommal ismét pánszlv kérdés fog szőnyegre kerülni, amennyiben a bányai lelkeáz világos egyházi rendelet daczára jónak találta azt, hogy káplánjaul egy, a pozsonyi lyceumban compromittált pánszlv-sarjadékat alkalmazzon.

A b.-gyarmati népkör és a „Függetlenség.” A népkör választmánya június hó 30-án ülést tartott, mely alkalommal a járatandó lapokat határozta meg. Így a „Függetlenség” című lap is szóba került. Az izraelita tagok már az ülést megelőzőleg süttogtak arról, hogy az esetben ha a „Függetlenség” megrendeltetik, a népkörből tömegesen kilépnek. A keresztény polgárság részéről pedig számtalan névalírással kérvény érkezett a választmányhoz, melyben a keresztény tagok követelik a címzett lap jartását s az esetben, ha a „Függetlenség”-re az előfizetés meg nem történik, inkább kilépnek az egyetből. A választmány elhatározta, hogy a „Függetlenség” megrendeltessék. Az izraelita tagok azért tömegesen bejelentették kilépésüket, s csak a műveltebb része maradt továbbra is a népkör tagjaul. A keresztény tagok mindent elkövetnek, hogy a kilépett izraeliták helyébe keresztény tagok gyűjtessenek, s mint értesülünk nem csekély eredménnyel, mert a keresztény intelligens osztályból már többen jelentkeztek tagokul. — Részünkről az izraelita tagok eme eljárását sem időseztünk, sem pedig helyesnek nem tartjuk, s nagyon sajnáljuk, hogy ily kérdéseknél a biggadtabb tanácsnak helyt nem adnak. Hiszen a cassinó vagy népkör éppen arra való, hogy minden pártárvalatnak legyen ott lapja, s az izraelitáknak is szükséges azt tudni, hogy mennyi igazat és mennyi nem igazat ír nekik a „Függetlenség”. Nem szeretnők, ha ily és hason dolgok azt a barátságos jó egyetértést, a mely itt a keresztények és izraeliták között fennáll, megzavarnák.

Losonci hírek. Kende Sándor, a losonci takerék és hitelintézet könyvelője június hó 27-én elhunyt. — Gláser Rózsa kisasszony szép és lélekemelő szertartás mellett áttért a róm. kath. hitre. — Dörteák Gyula, a L. és V. szorgalmas munkatára az alsó-kubini polgári iskolához neveztetett ki rendes tanárrul. — Sachor Vilmos a losonci tűzoltó egyetnek 50 frtot adományozott. (L. V.)

Nógrádmegyei gazdasági egyesület állattenyésztési szakosztályának ülést f. július hó 12-ik napjának d. e. 11 órájára B-Gyarmatra a megyebiz. kistermébe ezennel kitűzve, felkértem a szakosztály tagjait, hogy arra teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Kelt Szűgyben 1884. július 4. Hanszly László, mint a szakosztály elnöke.

Anyári szinkörben ma a „Csókou szorvett vőlegény”, Szigeti József 3 felvonásos új énekes bohózatát adatik Sághy Zsigmond színtársulata által. Felhívjuk ez új darabra a közönség figyelmét.

Hármas születés. Svaroz Jakabné szül. Hoffmann Mária (Hoffmann Dávid banki lakos 'cánya) 3 leány és 1 fiú gyermeket szült. Mindhárom gyermek azonban születése után néhány órával elhalt.

Gyászhir. Frenyo Nándor volt szentpéteri lelkész, ki Gután öreg napjaira megvonná július hó 3-án 70 éves korában jobblétre szenderült. Temetése Szent Péteren tegnap nagy részvét mellett ment végbe. — Balogh Antal, B.-Gyarmaton folyó hó 29-én reggeli 8 órakor élete 82-ik évében végelegyengülés folytán elhunyt. Az aggasztásnak hűt tetemei június hó 30-án d. u. 5 órakor kísértettek örök nyugalomra. Béke és áldás emlékeztetőre!

Fertak Gyula helybeli m. kir. postafőnök uráról értesít minket s általunk a nagy közönséget, hogy f. évi március hó 20-án felterjesztett kérvénye folytán, a nagyméltó águ közmunka és közlekedési m. kir. ministerium mult hó 19-én kelt 13922 sz. magas rendeletével, a balassa gyarmati postahivatal személyzetét egy kezelő altisztal és egy szolgálóval szaporítani méltóztatott, minél fogva f. hó 6-tól kezdve a Losoncz felől beérkező levélposta, még aznap este a t. közönségnek kézbesített fog.

Vége megszabadítva! Több évig szenvedtem, altesti bajokban, székrekedésben, midőn végre egy doboz svájci labdacsohoz jutottam, mely Brandt Richard gyógyszerész urtól való, s azt használva már fél éve, hogy minden bajomtól megszabadultam, mit

ezennel bizonyítok. Sellner főpolgármester, u. p. Veis senaua. Annavölgyi huta Csehországban, június 1-én. Mindenki tudja, mily súlyos betegségek származnak a székrekedésből, azok ellen tehát siessen mindenki magát megvédeni, az e bajban minden létező szerket közt leghatalmasabb szerrel: a svájci labdacsokkal, melyekből egy doboz 70 kr-ért kapható a gyógyszer-tárakban.

Nyilvános számadás. Folyó évi június hó 4-én tartott dalestély összes bevétel 82 frt 20 kr-ot tesz, melyből a kiadás 34 frt 20 kr-levonása után maradt tisztán 48 frt. Ennek egynegyed része a női dal-kör rendelkezésére bocsátatott. Hábor Sándor, dalegyleti pénztárnok.

Színház B.-Gyarmaton. Ságby Zeigmond színigazgató jól szervezett teljes negyven tagból álló társulatával Nagy-Becskerekől f. hó 2-án városunkba érkezett s már 3-án csütörtökön bemutatta magát közönségünknek. Előadott Herczik Árpád jeles vigjátéka: „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát”. A darab előadása bár a személyzetnek csak egy részét mutatta be, biztosítékot képez a teljes színházi idényre. Minden egyes szereplő megfelelt a maga alakjáért úgy a szabatos előadás, mint a kedélyes alakításával, s már ez egyetlen előadással is reményt nyújt a közönségnek, hogy egy jó erőkből összeállított szorgalmas törekvő színtársulatot nyertünk bennük, kik méltán megérdemlik, hogy a legmelegebb támogatásban részesítsessenek. — Ságby Zeigmond városunk

ban ismert színigazgató, s eddig mindenkor kifejtett buzgó törekvése nem szorul dicshetre. Jelenleg is egy teljesen szervezett színtársulattal rendelkezik. Előadandja a jelenleg divatosabb jelesebb dráma, vigjáték, népszimfonia és operettek. Vidéki színtársulatok közt ritka, mely mind a drámai, mind az énekes darabokra jó erővel rendelkezik; már pedig Ságby ur első előadásával megnyugtatót a drámai darabokat illetőleg, az énekes darabokra nézve pedig biztosítékot nyújt társulatának itt előbbiről ismert tagjai hang- és játékképessége. — A társulat teljes pártfogását a legmelegebben ajánljuk egy helybeli, mint vidéki közönségünknek.

Ajánljuk a színigazgatóknak, hogy az előadásokat 7 és fél órakor kezdesse, s a felvonások között pedig rövidre szabja; mert a közönség zömére nézve hosszabb időn át elviselhetetlen, ha 10 óra után szabadul baba a színházból. Van idejük színeszínűnek, szorgalmas próbatartás által, kellőképp elkészülni az előadásra, s ez esetben igényelhetik a hazafias közönség pártolását, de ismétljük, figyelemmel kell lenniük arra, hogy még hosszabb előadások se tartanak tíz órán túl, mert ez, főleg a nyári évad alatt, mindenkire fárasztó.

Feloldó szerkesztő:

Horváth Danó.

VASBUTOR

részletfizetésre.

Ágyak, gyermekágyak, bölcsők, gyermek-kocskák, éjjeli szekrények, asztalok márvánnyal és a nélkül, mosdó asztalok, sodrony-ágybetétek, kanapák, fotellek, szék, kerti padok, székek és sátrak, lészőr, afrik, tengerifü és szalma matraccok stb. stb. félhavi és havi részletfizetésre.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltnék. Kivánsatra Árjegyzékek és mintalapok ingyen és bérmentve küldetnek.

Hoffenreich Jakab
vasbutor és gyermek-kocsi gyári raktára,
Budapest, V. Földő utca 4. sz.

10-10

Legjobb és legolcsóbb

gép-kenő-olaj

az angolországi Glasgovi OAKBANK OIL COMPANY
LIMITED WORKS gyáraiból.

Egyedüli főraktár:

LANDAUER IGNÁCZ ES FIAI cégnél

Budapest, Váci-körút 33. sz.

12-9

RUSTON, PROCTOR és társa

Budapest Nádor-utca 39. és 41. szám,

ajánlják a legolcsó díjakkal kitüntetett

gőzmozdonyait
fa- és szénfűtésre,
szabad- szalmafűtő
gőzmozdonyait

gőzcséplő gépeiket
dobmentő

űszógtisztító készülékekkel
szabályozható megválasztó
hengerekkel.

Hoffherr-féle egyszerű és tisztító cséplőkészleteket járgányhajtásra.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

10-6

Különösen figyelemre méltó a hírneves Dr. FORTI-féle

SEB-TAPASZ,

mely rendkívüli gyógyszerje, orvosló, érlelő és fájdalomcsillapító hatása leggyorsabb, legbiztosabb s egyszerűsége miatt gyógyulást eszközöl különösen bajokban. Ily bajok a torokgyulladás, légcsőhurut, bőrkérbarnaság, hártás gyík (Croup, angina), mindennemű megfázások, harapás, szúrás, vágás vagy égés által támadható sebek, megforrázások, darázs- vagy méhcsípések, konok fekélyek, szúrástól (contusio), meglepő gyors fájdalomcsillapítással — rögzített dagasztok, gümők, tályogok, pokolvar (carbunkulus pustula maligna), megkeményedések, genyvedések, vérke-lések, minden mirigybetegség, görvélves fekélyek, fagydergánat, ujjfagy, körömméreg, varikus, taggyulladás, ecetsav, kifeszamítás és meggránulások, helyi csúsz; továbbá a szülés utáni labelfekadások és sebek, fájós fekélyzet, vagy vagy már genyves női mell. Sok nő már csirában volt emlőráktól, s különben elkerülhetlen életveszélyes sebészeti műtét mellőzéseivel — egyedül ezen jeles sebtapasz használata által menekült meg.

Vége a testbe teljesen hemelyedt bármilyen szálla vagy darázs és méh fullánkja, csupán ezen tapasz rövid ideig használata folytán annyira eltűnik, hogy aztán a testből közönségesen szabadkérrel, sebészeti műtét és fájdalom nélkül könnyen eltávolítható, mire a seb begyógyulása nemcsak bekövetkezik. Ezen megbecsülhetlen gyógyszer, melynek jelesége leghitelesebb egyének számos és különös kivánsatra bármikor felmutatható bizonyítványai által már régen a leggyorsabban elismert, rendkívüli és a legköltségesebb esetekben megpróbált hatásánál és feltűnő sikeres eredményeinél fogva, melyek használata által még elavult bajokban is életetnek, jól megállapított és elterjedt hírté köztébevonhatatlannal igazolja.

Legkisebb csomag ára 35 kr, nagyobb csomag 50 kr, legnagyobb csomag 1 frt használati utasítással együtt, postán 20 kr-tal több. Egy forintnyi csomagnál kisebb szállítvány nem teljesíthető.

Központi kúldeményező raktár Pesten Török József gyógyszerész urnál, király-utca 12-ik szám alatt. Továbbá kapható: B.-Gyarmaton Havas Gyula, Losonczon Kirchner D. és Pilleha L. gyógyszerész uraknál.

A t. sz. gyógyszerész urak, kik raktárt elvállalnak hajlandók lennének, felkölthetnek, miszerint részbeni ajánlataikat ezen gyógyszer készítőjéhez FORTI LÁSZLO-hoz címelve: (Budapest, I-6 ker. vár Nádor-utca 3 sz.) beküldeni sziveskedjenek, ki megrendeléseket is pontosan teljesít.

Vidéki bérmentes levelek általi megrendelések az árak készpénzbeli beküldése vagy postai utalvány vagy utánvét mellett tisztán és legpontosabban teljesíthetnek.

12-2 (2)

GAZDIK LAJOS vaskereskedésébe

Balassa-Gyarmaton

egy — legújabb 3-felűbb iskolai desztályt — végzett — fiú tanulóinak azonnal felvéteik.

3-2

Haszonbérlet.

Az ebeczki közbirtokossági korecsma az italmérési joggal s a hozzá tartozó ingatlanokkal július 22-én délelőtti 9 órakor fog Ebeczken a község házánál nyilvános árverésen 6 évre bérbe adatni.

Bérleni szándékozók jelenjenek meg akkor a helyszínen 100 frt bántópenzzel ellátva. Ebeczk, 1884. évi június hó 20-án.

Laskáry Gyula,

2-1

közbirtokossági felügyelő.

Oleander.

Idősb Kapor Györgynél
B.-Gyarmaton, régi posta-
utca 22. sz. a 14 darab öt
éves oleander eladó.